

Bratři a sestry, různým způsobem popisují evangelisté děj těsně po nalezení prázdného hrobu. Strach, pláč, bázeň i šok, různá podezření i nevíra. Ale nejen to - nakonec vždy převáží radost. Radost z nových nečekaných věcí. Radost ze skutečnosti, že Pán je živ. Že si jej hrob a temnoty neponechaly v své moci. Radost, která doprovází vznikající víru.

Evangelista Jan dále uvádí na scénu učedníky, kteří jsou sevřeni strachem v jakési uzavřené místnosti. Učedníci jsou zariglovaní a zavření – ze strachu před židy. Bojí se, aby je nestihl tentýž osud jako jejich Pána? Možná. V každém případě jsou zcela bez života, bez jakékoli schopnosti a vůle cokoli podniknout, za cokoli se zasadit. Pána ukřižovali a my jsme další na ráně. Tak se zamkneme a počkáme tak dlouho, jak bude třeba - snad se všechno přežene. Je třeba na nějakou dobu zmizet ze scény. Když už Ježíš prohrál a my s ním, tak si alespoň zachraňme holou kůži. Děsí se mocností temnoty, nevědouce a netušíce, že v této chvíli už je definitivně rozhodnuto o jejich prohře. Jediné, co je na nich pozitivní, je jistě to, že zůstávají pospolu. Nejsou rozprchlí, ale tvoří přece společenství, jakkoli je to společenství lidí strachem sevřených.

A doprostřed tohoto sevření učedníků najednou slyšíme: ... Přišel Ježíš, postavil se doprostřed nich a řekl: Pokoj vám... Ježíš vchází zavřenými dveřmi a staví sem doprostřed těch, za které se docela nedávno modlil ve své velekněžské modlitbě. Možná že si vzpomeneme alespoň na útržky...prosil Otce, aby je zachoval od zlého. A taky aby je posvětil pravdou. A taky, aby byli tam, kde je on, Boží Syn. Ježíš, živý a vzkříšený, je uprostřed svých nejbližších. Proráží ten uzavřený prostor, proráží tu atmosféru strachu a rezignovanosti. „Postavil se doprostřed nich a řekl: Pokoj vám...“ Tohle je teprve slovo, které mění naši lidskou situaci. Nedovede to žádné slovo lidské. Nestačí na to naše vůle. Nestačí na to naše snaha, aktivita, nestačí na to naše smysly, naše moudrost ani naše inteligence. Nestačí zachovat chladnou hlavu. Musí přijít on, živý a vzkříšený Pán. Musí se postavit sám do našeho středu. Musí k nám on sám promluvit. Musí nám říci: Pokoj vám. Až teprve pak se dějí věci. Teprve po Ježíšově: Pokoj vám – se učedníci zaradovali. Teprve poté, co k nim promluvil a ukázal jim ruce a bok. Teprve nyní dochází k tomu, že začínají vnímat věci jinak, nežli jen z perspektivy svého vlastního strachu. Teprve nyní vidí vše v jiném světle.

Pokoj vám. To je pro Ježíšovy učedníky slovo života. To je ten rozhodující impuls pro jejich život i jejich budoucí směřování. Nejsou to vzpomínky na pozemského Ježíše, na to, jak s ním chodili. Ani to není dokonce návštěva oněch dvou u hrobu. Je to přítomnost živého Pána, který k nim mluví. To je stále aktuální a platné i pro nás i ve všech dobách. Ten, kdo nás staví na nohy, ten, kdo nás zbavuje strachu, ten, kdo do našich srdcí může vlít víru a naději, je jedině Vzkříšený Kristus, ten, který není postavou minulosti, ale který je aktuálně přítomný i dnes. Tu cestu ven z prázdnoty života nám ukáže jen on. Nezajistí nám ji ani pouť na posvátná místa, třebas až do svaté země, to, že budeme nahlížet do pomyslného Ježíšova hrobu a stát tam třebas i ve frontě. Nezajistí nám ro dokonce ani pouhá četba evangelií, pokud je nebudeme číst z té perspektivy, že Ježíš žije. Musíme se setkat s Kristem živým. Musíme jej jako živého poznat. Musíme slyšet jeho: Pokoj vám... Aby to šokování učedníci slyšeli, řekne tato dvě slůvka hned dvakrát.

Ale tím to nekončí. Ježíš své učedníky nejen potěší a povzbudí, ale dá jim úkol. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás. Ale ještě nežli si řekneme, k čemu je posílá, učiní ještě jednu podstatnou věc: „Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: Přijměte Ducha svatého.“ Oni

nebudou posláni bez výzbroje a bez moci. Nebudou odkázáni jen na svoje síly a možnosti. Dostávají dar Ducha svatého. Tady to není jen nějaký příslib do budoucna – jednou dostanete Ducha. Je to aktuální dar teď a tady. Jsou to letnice u Jana. Navíc máme slyšet i my, že dar Ducha svatého uděluje přímo živý Kristus a že k tomu nejsou potřeba žádné naše lidské předpoklady. Učedníci sevřeni strachem, to je totálně neoraná půda. Podle evangelisty Lukáše jsou taky shromážděni v nějakém domě, ale modlí se. Tady jsou zcela nepřipraveni a nic nečekají. A přesto slyší: Přijměte Ducha svatého. Ano Duch svatý může sestoupit nezávisle na stavu našeho srdce a naší mysli. Může sestoupit, když ho vyhlížíme s modlitbou a bděním, i když zrovna nevyhlížíme nic a nikoho. Když nás ochromí naše pozemské věci i různé obavy. A to je přece dobrá zpráva.

Ale teď konečně k tomu, k čemu Pán svoje učedníky posílá. On jim řekne: Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou. Tady těm slovům se rádi vyhýbáme, protože si s nimi nevíme rady a taky víme, kolik zla křesťané ve své historii napáchali tím, že je špatně pochopili a taky že jim prostě dělalo dobře rozhodovat o druhých. Proto si i my asi říkáme. Copak my máme mandát k tomu, abychom odpouštěli hříchy ? Ano, máme Ježíš nás k tomu posílá a přesně tím nás pověřuje jako své učedníky. Čeká od nás, že budeme odpouštět hříchy. Čeká od nás, že uposlechneme tohoto jeho příkazu. Jak ale těm slovům rozumět ? Jedna možnost je, že je pochopíme protikladně: Buď odpouštět – nebo neodpouštět. Takto tomu křesťané rozuměli po staletí. Kajícím jsme posláni odpuštění vyhlášovat a zvěstovat, nekajícím naopak ponechat jejich hříchy neodpuštěny. Dokonce k tomu vytvoříme třeba nějaký úřad....

Na základě těchto špatně pochopených slov Páně dávali křesťané do kázně své spolubratry tak jak je to často napadlo a navíc se falešně domnívali, že jim to v nebi odsouhlasili....

Ale existuje ještě jeden výklad těchto slov, který vrhá na jejich smysl úplně jiné, nové světlo. Nabídl ho už před několika desetiletími – ne nějaký slovutný evangelický vykladač, ale katolický kněz, františkán a učenec Zdeněk Bonaventura Bouše a v žádném jiném výkladu jsem to nenašel. Ten nerozumí Ježíšovým slovům v tom protikladném smyslu: odpustíte – neodpustíte. V původním jazyce je slovo kratein, které známe třeba ze slova demokracie – tedy vláda lidu. To sloveso se překládalo často jako: Komu hříchy zadržíte, tomu jsou zadrženy, tedy ulpívají na něm dál. A Bouše nabízí překlad následující: „Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, u koho hříchy přemůžete, u toho zůstanou přemoženy, ovládnuty.“ Nejde tedy o odpuštění anebo neodpuštění. Jde o odpuštění a ještě navíc o ovládnutí hříchu, o jeho znemožnění, o jeho znehybnění a zneplatnění. O ztrátu jeho moci nad člověkem.

K tomuhle jsme tedy posláni vzkříšeným Pánem. K tomuhle nám dává svého Ducha. Abychom odpouštěli lidem hříchy. Prostě a jednoduše přikazuje vzájemnou lásku, která odpuštění předpokládá. Přikazuje nám, abychom vytvářeli společenství, kde z nás budou s velkým rachotem padat naše břemena. Duch má vést k tomu, že budeme žít ve společenství svobody. A nejen sami pro sebe. Že budeme takovým společenstvím i navenek. Dokonce nemluví ani o kajících nebo nekajících. Jakkoli je pochopitelné, že se člověk svých vin nezbaví tím, že si je nepřizná a nebude jich litovat. Ale platí přece taky třeba taky to, co v jedné své úvaze napsal profesor Erazim Kohák: „Tak až se na vás usměje někdo, komu jste ublížili, neodvracejte se od něho ! Nabízí vám hadici s Duchem svatým ! Vděčně ji přijměte.“ Amen.

